

РЕШЕНИЕ

№ 32292

гр. София, 14.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 58 състав, в
публично заседание на 25.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Снежанка Кьосева

при участието на секретаря Зорница Димитрова, като разгледа дело номер **561** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и следващи от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба, подадена от „СБАЛ-Гръбначен център“ АД със седалище и адрес на управление в [населено място], представлявано от изпълнителния директор Л. П. чрез адв. Й. срещу Заповед за налагане на санкции № РД-253С-494/18.12.2025г., издадена от управителя на Национална здравноосигурителна каса /НЗОК/.

Твърди се, че оспорената заповед е незаконосъобразна, издадена при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалните норми и в несъответствие с целта на закона. Сочи се, че липсват мотиви относно размера на наложената санкция, че не е извършена преценка ако действително е извършено нарушение дали не е маловажно, че органът не е взел предвид, че административната такса включва и подобрените битови условия. Изразява се и несъгласие с твърдението, че жалбоподателят е подал възражение след законоустановения срок.

В съдебно заседание жалбата се поддържа от упълномощен представител, който претендира и присъждане на разноски. Представя писмени бележки.

Ответникът чрез процесуален представител оспорва жалбата. Представя писмени бележки.

В периода от 27.10.2025г. до 31.10.2025г., длъжностни лица - служители на НЗОК извършили проверка на лечебно заведение за болнична медицинска помощ „Специализирана болница за активно лечение - „Гръбначен център“ АД /С. „Гръбначен център“ АД/, находящо се [населено място], р-н „С.“, [улица]. Проверката е разпоредена със заповед № РД-25-610/24.10.2025г. на управителя на НЗОК и касае контрол по изпълнението на договор № 22-

3310/11.10.2023г. за оказване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, извършване на амбулаторни процедури с НЗОК в съответствие с Н. за медицинските дейности за 2023-2025г.. Заповедта е съобщена на управителя на лечебното заведение на 27.10.2025г..

За резултатите от проверката е изготвен Протокол № РД-25-610-1/14.11.2025г., в който са отразени 30 истории на заболявания, касаещи различни здравноосигурени лица. Протоколът е съобщен на лечебното заведение на 17.11.2025г.. В оспорената заповед е посочено, че подаденото от жалбоподателя възражение е просрочено и че не съдържа мотиви по направените констатации от длъжностните лица в Протокол № РД-25-610-1/14.11.2025г.. В Протокола от т.1 – до т.30 са описани проверените ИЗ.

1.ИЗ № 656/2025г. на ЗОЛ М. Д.Л., хоспитализирана на 19.08.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализирана на 22.08.2025г. Пациентката заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008119/02.09.2025г.

2.ИЗ № 628/2025 на ЗОЛ Б. И. К., хоспитализиран на 11.08.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализиран на 14.08.2025г. Пациентът заплатил сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008056/14.08.2025г.

3.ИЗ № 629/2025 на ЗОЛ С. С. С., хоспитализирана на 11.08.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализирана на 14.08.2025г. Пациентката заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008053/14.08.2025г.

4.ИЗ № 639/2025 на ЗОЛ П. С. Й., хоспитализирана на 13.08.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализирана на 16.08.2025г. Пациентката заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008060/15.08.2025г.

5.ИЗ № 633/2025 на ЗОЛ Й. В. С., хоспитализиран на 11.08.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализиран на 14.08.2025г. Пациентът заплатил сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008057/14.08.2025г.

6.ИЗ № 641/2025 на ЗОЛ Д. В. Д., хоспитализиран на 17.08.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализиран на 20.08.2025г. Пациентът заплатил сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008068/20.08.2025г.

7.ИЗ № 643/2025 на ЗОЛ Р. Й. А., хоспитализиран на 17.08.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализиран на 20.08.2025г. Пациентът заплатил сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008069/20.08.2025г.

8.ИЗ № 646/2025 на ЗОЛ М. Т. П., хоспитализирана на 18.08.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализирана на 21.08.2025г. Пациентката е заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008072/21.08.2025г.

9.ИЗ. № 648/2025 на ЗОЛ Л. Д. А., хоспитализирана на 18.08.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализирана на 21.08.2025г. Пациентката е заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008081/22.08.2025г.

10.ИЗ № 652/2025 на ЗОЛ С. Д. Я., хоспитализирана на 19.08.2025г. по КП №212 „Гръбначни и

„Административна такса“, за което е издадена фактура №000008114/29.08.2025г.

22.ИЗ № 650/2025 на ЗОЛ Т. Й. С., хоспитализирана на 19.08.2025г. по КП№212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализирана на 22.08.2025г. Пациентката заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008080/22.08.2025г.

23.ИЗ № 727/2025 на ЗОЛ М. Л. В., хоспитализирана на 11.09.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализирана на 14.09.2025г. Пациентката заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008169/12.09.2025г.

24.ИЗ № 712/2025 на ЗОЛ Й. Г. К., хоспитализирана на 09.09.2025г. по КП №212 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с малък и среден обем и сложност“ и дехоспитализирана на 12.09.2025г. Пациентката заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008162/12.09.2025г.

25.ИЗ № 601/2025 на ЗОЛ К. Б. Д., хоспитализирана на 08.07.2025г. по КП №211.1 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност — без невронавигация“ и дехоспитализирана на 11.07.2025г. Пациентката заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008018/11.07.2025г.

26.ИЗ № 611/2025 на ЗОЛ М. Д. Г., хоспитализирана на 09.07.2025г. по КП №211.1 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност - без невронавигация“ и дехоспитализирана на 12.07.2025г. Пациентката заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008021/11.07.2025г.

27.ИЗ № 623/2025 на ЗОЛ Е. И. В., хоспитализирана на 13.07.2025г. по КП №211.1 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност — без невронавигация“ и дехоспитализирана на 16.07.2025г. Пациентката заплатила сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008038/16.07.2025г.

28.ИЗ № 655/2025 на ЗОЛ Н. С. Б., хоспитализиран на 19.08.2025г. по КП №211.1 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност — без невронавигация“* и дехоспитализиран на 22.08.2025г. Пациентът заплатил сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008078/22.08.2025г.

29.ИЗ № 665/2025 на ЗОЛ Т. М. Д., хоспитализиран на 24.08.2025г. по КП №211.1 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност - без невронавигация“ и дехоспитализиран на 27.08.2025г. Пациентът заплатил сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008100/27.08.2025г.

30.ИЗ № 682/2025 на ЗОЛ Г. П. И., хоспитализиран на 27.08.2025г. по КП №211.1 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност - без невронавигация“ и дехоспитализиран на 31.08.2025г. Пациентът заплатил сума, в размер на 200,00 лв. за „Административна такса“, за което е издадена фактура №000008116/29.08.2025г.

С преписката е представена заповед № 8/30.12.2024г. на изпълнителния директор на лечебното заведение, с която е регламентирано заплащане на въведена административна такса в размер на 200,00 лв. от: т.1. „Всеки пациент, приет за болнично лечение в „С. — Гръбначен център“ АД, независимо от начина на финансиране /НЗОК, платен прием, здравноосигурителен фонд, частен прием, финансиран от болницата и т.н./“. Записано е, че: „административна такса, включва постоянен достъп до интернет и телевизия, климатизация, хигиенни материали, еднократно и постелъчно бельо, самостоятелен санитарен възел“.

В „Ценоразпис на платените диагностични и лечебни процедури“ на С. „Гръбначен център“ АД, под №1 е вписано „Административна такса“ с цена 200.00 лв.

Въз основа на констатациите в Протокол № РД-25-610-1/14.11.2025г. управителят на НЗОК е издал Заповед за налагане на санкции № РД-253С-494/18.12.2025г., предмет на настоящото производство. Описаните в заповедта нарушения от т.1 до т.30 съответстват на описаните в Протокола от т.1 до т.30.

С оспорената заповед на основание чл.453, ал.1, т.1 и ал.2, чл.455, ал.3 и чл.463, ал.1 от Национален рамков договор /Н./ за медицинските дейности /МД/ за 2023г.-2025г. на С. „Гръбначен център“ АД е наложена санкция – „финансова неустойка“ в общ размер на 9000,00 лв. за 30 установени нарушения /от т.1 до т.30/, като за всяко от тези нарушения е определена „финансова неустойка“ в размер на по 300,00 лв.. Всички нарушения са определени като такива по чл.33, т.4 от Н. за МД за 2023г.-2025г., във връзка с чл.30 от Н. за МД за 2023г.-2025г., във връзка с чл.81, ал.3 от Закона за здравето /ЗЗ/, във връзка с чл.24а, ал.2 и чл.24б от Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ /НОПДМП, Наредбата/, във връзка с чл.374, ал.1, т.1 „б“ от Н. за МД за 2023г.- 2025г., във връзка с чл.55, ал.2, т.2 и т.3 от Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/. В мотивите на заповедта е посочено, че размерът на санкциите за случаите, описани в обстоятелствената част е над минималния, защото извършените нарушения са с по-висока обществена тежест, предвид неизпълнението на императивни разпоредби на Н. за МД 2023-2025г. и НОПДМП, установяващи забрана за лечебното заведение да изисква плащане и доплащане от ЗОЛ. Записано е, че неправомерното облагодетелстване на лечебното заведение е за сметка на здравноосигурените лица, от което са произтекли недължими плащания от страна на ЗОЛ.

Оспорената заповед е съобщена на жалбоподателя на 22.12.2025г. Жалбата е подадена на 05.01.2026г. чрез ел. поща /л.6/.

ПРАВНА СТРАНА

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е в законоустановения срок, от адресат на заповедта и срещу акт, подлежащ на оспорване.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Контролът по изпълнение на договорите с НЗОК се осъществява на основание чл.72, ал.2 от ЗЗО, чрез проверки, извършвани от длъжностни лица - служители на НЗОК, определени със заповед на управителя на НЗОК или от оправомощено от него длъжностно лице, и от длъжностни лица от РЗОК - контрольори. Управителят на НЗОК или оправомощено от него длъжностно лице може със заповед да разпорежда извършване на проверка от контрольори от РЗОК с участието на служители на НЗОК. Предметът на контрола, осъществяван от служителите на НЗОК/РЗОК е строго определен – като такъв по изпълнение на договорите с НЗОК за оказване на медицински и/или дентални дейности. В конкретния случай управителят на НЗОК със заповед е разпоредил извършване на проверка от служители на НЗОК със задача контрол по изпълнение на договора на лечебното заведение за оказване на болнична медицинска помощ в съответствие с Н. за медицинските дейности за 2023-2025г.. Видно от съставения протокол за извършената проверка проверяващите са излезли извън предмета на проверката, указан със заповедта на управителя на НЗОК и са проверявали дейности във връзка с Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ и въз основа на установени нарушения на тази наредба е издадена оспорената заповед.

Съгласно § 2 от Заключителните й разпоредби /ЗР/ Наредбата, е приета на основание чл.81, ал.3 във връзка с чл.83, ал.2 и ал.8 от ЗЗ и чл.4, ал.3 и чл.45, ал.2а от ЗЗО. Съгласно §3, ал.1 от ЗР на Наредбата, изпълнението й се възлага на министъра на здравеопазването. Според § 3, ал.2 от ЗР,

министърът на здравеопазването издава указания във връзка с медицинското обслужване на лицата, които пребивават в Република България и за които се прилагат правилата за координация на системите за социална сигурност по смисъла на § 1, т.22 от допълнителната разпоредба на Закона за здравното осигуряване . Според § 1, т.22 от ДР на ЗЗО, "Правила за координация на системите за социална сигурност" са правилата, въведени с Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета за прилагане на системи за социална сигурност към лицата, които се движат в рамките на Общността - наети, самостоятелно заети лица и членовете на техните семейства, които не са задължително здравноосигурени на друго основание, с Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета, определящ процедурата за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета, и с всички други регламенти, които ги изменят, допълват или заменят. Следователно, компетентността по изпълнение на Наредбата по силата на закона е възложена на министъра на здравеопазването. Възможност за делегиране на тези права на управителя на НЗОК не е предвидена. Действията на проверяващите извън предметния обхват на заповедта на управителя на НЗОК установяващи контрол по Наредбата представляват съществено нарушение на процедурата, тъй като са излезли извън правомощията, които са им били дадени, съгласно чл. 72, ал. 2 от ЗЗО.

Административният орган се е позовал на чл.24а от Наредбата, според който по време на своя престой в лечебно заведение, сключило договор с НЗОК за оказване на болнична помощ, здравноосигурените лица имат право срещу заплащане да получат следните допълнително поискани услуги, включващи: 1. подобрени битови условия – самостоятелна стая, в цената на която се включват всички допълнителни битови условия, със или без придружител по желание на пациента; 2. допълнително обслужване, свързано с престоя на пациента в лечебното заведение, извън осигурените здравни и общи грижи – самостоятелен сестрински пост, допълнителен помощен персонал, меню за хранене по избор, съобразено със съответния лечебно-диетичен режим; 3. избор на лекар или екип от медицински специалисти. Тези допълнителни услуги не са включени в Н. и не попадат в обхвата на контрола по изпълнението му. Услугите не се заплащат от бюджета на НЗОК и не са предмет на заповедта на управителя на НЗОК въз основа, на която е извършена проверката.

Според чл.374, ал.1, т.1, б.“б“ от Н. Националната здравноосигурителна каса закупува договорената и извършената дейност от изпълнителите на БМП от обхвата на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, съгласно Наредба № 9 от 2019г., както следва: медицински дейности и здравни грижи по КП, в стойността на които се включват: необходимите прегледи и консултации за осъществяване на диагностично-лечебния процес; две ежедневни визитации от лекуващия и/или дежурния лекар (при липса на промяна в състоянието на пациента се записва "статус идем"); необходимите за дейността лекарствени продукти (извън

тези по чл. 358, ал. 1, т. 1 и 2); основни лекарствени продукти (есенциална листа на Световната здравна организация (СЗО) за осъществяване на анестезия и седация; основни контрастни вещества (с изключение на тези за ЯМР) съгласно есенциална листа на СЗО; медицински изделия (извън тези в списъците по чл. 13, ал. 2, т. 2 от Наредба № 10 от 2009 г., както и извън тези, за които изрично в ДЛА е посочено, че НЗОК не заплаща за тях); услуги, включващи професионални здравни грижи съгласно Наредба № 1 от 8.02.2011г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно (Наредба № 1 от 2011 г.); минимум трикратно диетично хранене, предоставено на пациентите по време на тяхната хоспитализация. Посочената разпоредба не намира приложение, тъй като не касае заплатени от ЗОЛ административни такси.

Съгласно чл.455, ал.3 от Н., когато изпълнител на болнична медицинска помощ наруши условията и реда за оказване на медицинска помощ по чл.55, ал.2, т.2 от ЗЗО, определени в този Н., управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция "финансова неустойка" в размер от 200 до 500 лева. Националните рамкови договори съдържат отделните видове медицинска помощ по чл.45 /чл.55, ал.2, т.2 от Н./. От изложеното следва, че санкциите финансови неустойки по т.1 до т.30 от оспорената заповед са наложени на правно основание, което е неотносимо и неприложимо за нарушения по чл.24а от Наредбата, тъй като не касае медицински дейности по чл.45 от ЗЗО, включени в обхвата на Н.. Неотносима е и разпоредбата на чл.55, ал.2, т.3 от ЗЗО, касаеща условията и реда за оказване на помощта по т. 2.

Съгласно чл.33, т.4 от Н., на който се позовава административния орган, изпълнителите на медицинска помощ се задължават да не изискват плащане или доплащане от осигуреното лице за видове медицинска дейност, която е заплатена от НЗОК, извън предвидената сума, с изключение на медицински изделия за определени КП/АПР/К., в които изрично е посочено. Заплащаната от ЗОЛ административна такса не представлява допълнително плащане на вид медицинска дейност, заплатена от НЗОК. Следователно процесните нарушения, изразяващи се в неправомерно според административния орган, плащане/доплащане от ЗОЛ за допълнителни услуги по чл. 24а от Наредбата не може да се определят като такива по чл.33, т.4 от Н. МД 2023 - 2025 г..

Предвид изложеното, че НЗОК не е компетентна да упражнява контрол и да налага санкции за нарушения на НОПДМП, оспорената заповед следва да бъде обявена за нищожна.

При този изход на спора основателна е претенцията на жалбоподателя за присъждане на разноски в размер на 575,56 евро, от които 550,00 евро за адвокатски хонорар и 25,56 евро за заплатена държавна такса.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОБЯВЯВА нищожност на Заповед за налагане на санкции № РД-253С-494/18.12.2025г., издадена от управителя на Национална здравноосигурителна каса.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на „СБАЛ-Гръбначен център“ АД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в [населено място] сумата 575,56 евро, разноси по делото.

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок пред Върховен административен съд, считано от съобщаването му.

СЪДИЯ: